РОЗДІЛ V

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

УДК: 378.6:37.014.24:061.2

DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2021-75-2-182-191>

Сальнікова Наталія Валеріївна,
кандидат історичних наук
(Донецький державний університет
внутрішніх справ, м. Маріуполь)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4931-0491>

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВІДОМЧИХ ЗВО: СПІВПРАЦЯ З МІЖНАРОДНИМИ ГРОМАДСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Розвиток якісної вищої освіти залишається пріоритетом сучасної державної політики України. Для впровадження стандартів якості вищої освіти, які прийняті в Європейському просторі вищої освіти, українські відомчі університети адаптують європейський досвід, формуючи внутрішню систему забезпечення якості. Одним з її елементів є співпраця із зовнішніми стейкхолдерами, зокрема громадськими організаціями різного рівня. На основі аналізу прикладів взаємодії відомчих закладів вищої освіти України та міжнародних громадських організацій, розміщених на сайтах відповідних закладів, зроблено висновок про дискретний характер співпраці та недостатній ступінь її висвітлення.

Ключові слова: вища освіта; забезпечення якості; внутрішнє забезпечення якості; відомчі університети; міжнародні організації.

Постановка проблеми. Професійна самореалізація людини здійснюється, окрім іншого, на основі знань, які було отримано в закладі вищої освіти (далі – ЗВО). Вища освіта – це соціальний інститут, що має принципове значення не лише для професійного розвитку окремого індивіда, а і є ключовим елементом соціального розвитку сучасного суспільства. Особливість вищої освіти як соціального інституту полягає у можливості, з одного боку, відтворювати та передавати, а з іншого – створювати нові знання, норми та цінності суспільства, що гарантує сталий розвиток, збереження традицій та розробку інновацій.

Забезпечення сталого функціонування університетів, їх розвиток та підвищення якості освітніх послуг є актуальним для всіх ЗВО, у тому числі для закладів із вузькою спеціалізацією. Для досягнення зазначених цілей було розширено коло учасників, які здатні впливати на інститут вищої освіти. Так, сучасна політика у сфері вищої освіти для забезпечення якості передбачає залучення до розробки освітніх програм, навчальної діяльності, перегляду навчальних матеріалів, проведення семінарських і практичних занять та інших видів діяльності різних груп учасників, серед яких можуть бути: експерти, аналітики, практики, представники громадських об'єднань, місцевих громад та місцевих

муніципалітетів, роботодавці, батьки абітурієнтів та здобувачів вищої освіти, випускники тощо. Це дослідження присвячено вивченню ролі одного з таких учасників, як громадські об'єднання, бо саме вони є організованими формами стейкхолдерів, що здатні здійснювати системний вплив на розвиток університетів. У сучасній науковій літературі замість терміна «учасник» частіше використовують «стейкхолдер». Поняття «стейкхолдер» наведено у Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості у Європейському просторі вищої освіти [1, с. 7]. Цей термін тлумачиться як «учасники (суб'єкти) у межах закладу, включаючи студентів і персонал, а також зовнішні стейкхолдери, такі як працедавці та зовнішні партнери закладу» [2, с. 308].

Поняття «громадське об'єднання» наведено у ст. 1 Закону України «Про громадські об'єднання»: «громадська організація – це громадське об'єднання, засновниками та членами (учасниками) якого є фізичні особи» [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність дослідження впливу неурядових організацій на функціонування та забезпечення якості освіти вищої школи підтверджується низкою міжнародних документів.

Українські дослідники, аналізуючи джерелознавчу базу з цього питання, звертають увагу на вплив різних стейкхолдерів на вищу освіту. Так, у частині звіту «Бенчмаркінг ефективності системи вищої освіти» під назвою «Вища освіта та ширший соціальний та економічний контекст» зазначено, що вища освіта є частиною середовища, у якому вона існує, та має ключове значення для соціально-економічного розвитку, будучи пов'язаною з різними галузями та стейкхолдерами [4, с. 309].

У моніторинговому звіті Світового банку щодо розвитку українських ЗВО «Review of the education sector of Ukraine: moving towards effectiveness, equity and efficiency» («Дослідження сфери освіти в Україні: до більшої результативності, справедливості та ефективності». – Н. С.) наголошено на необхідності розширення кола дійсних учасників процесу реформування вищої школи України, у тому числі залучення представників громадських організацій [5].

У звіті «Education at a Glance. OECD Indicators» («Погляд на освіту 2020. Індикатори Організації економічного співробітництва та розвитку». – Н. С.) у розділі «Access to education, participation and progress» («Доступ до освіти, участь та розвиток». – Н. С.) вказано, що у Європейському просторі вищої освіти участь у забезпеченні та моніторингу якості вищої освіти беруть і спеціалізовані агентства, до яких належать міжнародні громадські організації [6].

Актуальність вивчення впливу громадських організацій на забезпечення якості вищої освіти підтверджено також активною науковою дискусією із зазначеної проблематики. Наявність вітчизняних та закордонних наукових праць із дослідження проблем функціонування вищої освіти та забезпечення її якості свідчить про актуальність та стійкий науковий інтерес до цієї тематики. Серед українських спеціалістів дослідженням відповідних процесів займаються С. Калашнікова, В. Луговий, О. Слюсаренко, Ж. Таланова та інші, які вивчають особливості функціонування системи вищої освіти України та механізми забезпечення її якості. Вплив різних стейкхолдерів, а саме громадських організацій, на якість вищої освіти ґрунтовно досліджується такими закордонними вченими, як І. Блеклі, С. Епп, Д. Барраган, Б. Гілфілан та інші.

Оцінюючи вітчизняний стан розвитку забезпечення якості вищої освіти, українські дослідники В. Луговий та Ж. Таланова зазначають: «В Україні культура якості, що базується на збалансованому поєднанні стандартів забезпечення мінімуму і стандартів покращення максимуму якості вищої освіти із тенденцією домінування других, знаходиться на початковій стадії становлення». Водночас світова практика «в умовах розширення автономії університетів» демонструє «тенденцію до поширення стандартів другого роду, що базуються на застосуванні рейтингів та акредитації реалізації освітніх програм і діяльності закладів освіти» [7, с. 68].

Описуючи сучасні українські ЗВО, С. Калашнікова стверджує, що університети діють

в умовах відкритості та партнерства на основі нової моделі управління вищою освітою (врядування), яка «включає багато рівнів і багато акторів (учасників); правила, процедури і механізми їхньої взаємодії для досягнення спільних цілей» і «спричиняє зміну ролі держави в управлінні вищою освітою (від регулятора до фасилітатора) та делегування / перерозподіл її владних повноважень серед нових акторів (учасників) процесу управління» [8, с. 18].

Українська дослідниця взаємодії громадських організацій та закладів вищої освіти К. Трима вказує на те, що «закордонний досвід функціонування незалежних громадських організацій для самодіагностики, самооцінювання та обміну досвідом, які не є державними структурами та агенціями, є поширеною практикою в багатьох країнах світу» [9, с. 108]. Залучення громадських організацій до забезпечення якості вищої освіти сприяє «утворенню нових суспільних форм контролю за освітніми просторами. Участь громадських організацій в освітній діяльності стає інструментом громадського контролю, що об'єктивно підвищує якість діяльності закладів вищої освіти, робить її більш прозорою та підзвітною суспільству, тому що різні стейкхолдери отримують можливість брати участь у процесі формування змісту та функціонування системи освіти» [9, с. 109].

Б. Гілфілан та А. Фі в роботі «Shaping participation: an international NGO implementing a government participation policy» («Формування участі: міжнародна неурядова організація, що реалізує політику взаємодії з урядом». – Н. С.) визначають механізми впливу неурядових організацій на функціонування закладів освіти через спільні програми та проєкти для задоволення потреб місцевих громад [10].

Аналіз історіографії та джерел підтверджує активну академічну дискусію щодо проблеми впливу стейкхолдерів на розвиток вищої освіти, що актуалізує дослідження особливостей впливу громадських організацій на забезпечення якості вищої освіти, зокрема у відомчих закладах вищої освіти, тому що саме цей аспект недостатньо висвітлено в науковій літературі.

Формування мети статті. Метою статті є аналіз впливу міжнародних громадських організацій, залучених до правоохоронної діяльності, зокрема до освіти правоохоронців, на забезпечення якості вищої освіти у спеціалізованих ЗВО України.

Виклад основного матеріалу. Визначення поняття якості вищої освіти подано в Національному глосарії вищої освіти: «Якість вищої освіти – це характеристика вищої освіти, що відображає відповідність результатів навчання, освітніх процесів та інституційних умов актуальним цілям розвитку особи і суспільства. Якість вищої освіти є ключовим поняттям Болонського процесу. З метою її забезпечення розроблено Рамку кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (2005 р.), Європейські стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості вищої освіти (2005 р.), утворено Європейську асоціацію забезпечення якості вищої освіти (2004 р.) та Європейський реєстр забезпечення якості вищої освіти (2008 р.)» [11, с. 87].

Закон України «Про освіту» в редакції 2017 р. (далі – Закон) надає можливість здійснювати громадський нагляд (контроль) за забезпеченням якості вищої освіти. Згідно зі ст. 71 Закону суб'єктами громадського контролю можуть бути «громадські об'єднання та інші інститути громадянського суспільства, установчими документами яких передбачено діяльність у сфері освіти та/або соціального захисту осіб з інвалідністю, професійними об'єднаннями педагогічних і науково-педагогічних працівників, об'єднаннями здобувачів освіти, об'єднаннями батьківських комітетів та органами, до яких вони делегують своїх представників» [12]. Компетенцією громадських об'єднань є «право отримувати у встановленому законодавством порядку доступ до інформації на всіх етапах прийняття рішень у сфері вищої освіти і науки, вносити пропозиції та зауваження до них та погоджувати прийняття визначених законом рішень» [13].

Цей Закон регулює і діяльність закладів вищої освіти Міністерства внутрішніх справ України (далі – МВС України), оскільки вони є державними освітніми закладами, які «засновані і діють згідно із законодавством України, реалізують відповідно до наданої ліцензії (ліцензій) освітньо-професійні програми підготовки фахівців, забезпечують навчання, виховання та професійну підготовку осіб з урахуванням нормативних вимог у

галузі вищої освіти з метою задоволення освітніх потреб особи, суспільства і держави, а також здійснюють наукову і науково-технічну діяльність» [14].

Основною метою діяльності спеціалізованих університетів МВС України є створення всіх необхідних умов для підготовки профільних фахівців для органів і підрозділів МВС України.

Процес забезпечення та моніторингу якості вищої освіти у спеціалізованих закладах вищої освіти не відрізняється від тих підходів, які діють у стандартних українських ЗВО, та передбачає здійснення таких заходів: «щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти шляхом проведення зрізів знань; перевірка рівня викладання дисциплін, особливо молодими викладачами (проведення опитування курсантів, слухачів і студентів); посилення вимог до якості підготовки кваліфікаційних робіт усіх рівнів та діяльність щодо запобігання академічному плагіату; обов'язкове стажування науково-педагогічних працівників» [15].

Вивчення тексту документів, якими регламентується внутрішня система забезпечення якості (Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Харківського національного університету внутрішніх справ [16], Львівського державного університету внутрішніх справ [17], Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ [18], Донецького юридичного інституту Міністерства внутрішніх справ України (нині – Донецький державний університет внутрішніх справ. – *Н. С.*) [19] та Одеського державного університету внутрішніх справ [20]), надає підстави стверджувати, що українські спеціалізовані заклади вищої освіти орієнтовані на взаємодію з громадськими об'єднаннями через наявність у відповідних положеннях норми щодо співпраці ЗВО зі стейкхолдерами, серед яких є міжнародні та українські громадські організації, діяльність яких стосується спеціалізованої освіти. Але варто зауважити, що в розглянутих положеннях [16; 17; 18; 19; 20] не визначено сам механізм та правила взаємодії відомчих університетів та громадських організацій.

Аналіз інформації, що міститься на сайтах спеціалізованих ЗВО України за період з 01.09.2020 р. по 01.03.2021 р., а саме матеріалів відділу міжнародної співпраці та розділу «Новини», дає змогу виокремити низку міжнародних організацій, з якими в різних сферах, зокрема щодо забезпечення якості освіти, співпрацюють спеціалізовані заклади вищої освіти України. Доцільно розглянути особливості кожної з міжнародних організацій.

Асоціація європейських поліцейських коледжів (курсив мій. – *Н. С.*) є добровільним об'єднанням профільних навчальних закладів поліції країн ЄС та сусідніх держав, що була створена 25 січня 1996 році у м. Брюссель, до її складу зараз входить 53 заклади освіти з країн-членів ЄС та сусідніх країн [21]. Ця громадська організація виконує такі функції: координує діяльність і співпрацю щодо підготовки поліцейських у Європі; проводить дослідження та розробки у сфері поліцейської освіти; сприяє поширенню найкращих практик з підготовки поліцейських кадрів; поглиблює зв'язки між закладами освіти відповідного профілю; організовує онлайн-навчання [22].

На сайтах зазначених вище ЗВО наявна інформація про членство відповідних закладів вищої освіти в цій організації, здійснення спільних наукових заходів (круглих столів та конференцій), поширення сучасної наукової та науково-методичної літератури з правоохоронної проблематики, проведення онлайн-заходів для правоохоронців-практиків та здобувачів вищої освіти.

Європейський поліцейський коледж – агентство Європейського Союзу, що об'єднує старших офіцерів національних поліцій країн ЄС, повноваженнями яких є боротьба з транскордонною злочинністю, забезпечення громадської безпеки і правопорядку (курсив мій. – *Н. С.*). До функцій організації належить: поширення інформації про особливості європейської юстиції; підготовка офіцерів поліції у країнах-кандидатах на вступ до ЄС; підготовка офіцерів у країнах-членах Європейського Союзу [23].

На сайтах Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, Донецького державного університету внутрішніх справ, Львівського державного університету внутрішніх справ наявна інформація про укладання партнерських договорів із вказаною організацією.

Міжнародна асоціація керівників у сфері стандартів та підготовки правоохоронних органів (курсив мій. – *Н. С.*) підтримує інноваційний розвиток професійних стандартів громадської безпеки через спеціалізовані дослідження, надає допомогу державам та міжнародним партнерам для формування дієвих оборонних стандартів, сприяє навчанню персоналу, залученого до забезпечення громадської безпеки. Організація регулярно проводить зустрічі для обміну досвідом у сфері поширення стандартів кримінального правосуддя та навчання [24]. На сайтах відомчих університетів є інформація про їхню участь у функціонуванні української секції міжнародної організації; обмін навчальними та аналітичними матеріалами, а також спільна розробка та реалізація освітніх програм для підготовки поліцейських і підвищення рівня їхньої кваліфікації, проведення навчання для керівників правоохоронних інституцій, створення кваліфікаційних вимог до співробітників правоохоронних органів, вивчення сучасних моделей управління поліцейськими організаціями.

Міжнародна асоціація начальників поліції – це найбільша у світі професійна асоціація керівників поліції, яка налічує понад 30 000 членів у більш ніж 160 країнах світу (курсив мій. – *Н. С.*). Ця громадська організація орієнтована на підвищення рівня безпеки громади через дотримання стандартів професійної діяльності поліцейських [25]. Організація є видавцем журналу «The Police Chief» («Начальник поліції». – *Н. С.*) для працівників правоохоронних органів, завдяки якому поширює відповідні напрацювання, а також є організатором щорічної конференції ІАСР (Міжнародної асоціації начальників поліції. – *Н. С.*), найбільшої у світі освітньої та технологічної виставки.

На сайті Львівського державного університету внутрішніх справ указано про започаткування програми залучення поліцейських до вивчення іноземних мов, щоб розширювати співробітництво з міжнародними партнерами у сфері боротьби зі злочинністю.

Міжнародна поліцейська організація – міжнародна неурядова організація, яка об'єднує 372 тисячі дійсних або колишніх працівників правоохоронних органів зі 100 країн світу (курсив мій. – *Н. С.*). До функцій організації належить: зміцнення зв'язків між правоохоронцями різних країн, сприяння міжнародному співробітництву в соціальній, культурній та професійній сферах, формування позитивного іміджу поліції [26].

У 1996 р. було створено українську секцію Міжнародної поліцейської асоціації (далі – УС МПА), яка об'єднує близько 7 тисяч членів, серед котрих представники українських спеціалізованих ЗВО. Український осередок організовує різноманітні заходи для поглиблення професійних навичок правоохоронців.

На сайтах розглянутих відомчих закладів вищої освіти в розділі «Новини» є посилання на участь УС МПА у проведенні локальних заходів (круглих столів, спільних виступів тощо).

На основі аналізу інформації з офіційних сайтів відомчих закладів вищої освіти України співпрацю ЗВО та міжнародних громадських організацій можна охарактеризувати як таку, що має дискретний характер.

Міжнародні громадські організації є партнерами та співорганізаторами університетських заходів, проте детальна інформація, яка дозволяє оцінити внесок громадських організацій у діяльність закладів вищої освіти та визначити їхній потенціал щодо вдосконалення освітніх програм, переважно відсутня. Але така співпраця виконує важливу функцію: міжнародні громадські організації професійного спрямування здатні забезпечити обмін найкращими практиками у профільній правоохоронній освіті.

Висновки й перспективи подальших розвідок. Проблема забезпечення якості вищої освіти у спеціалізованих закладах вищої освіти залишається одним із пріоритетних напрямів освітньої політики держави. Ефективне забезпечення якості освітніх послуг у таких ЗВО передбачає впровадження показників якості освіти, що використовуються в інших країнах світу, насамперед у Європейському просторі вищої освіти.

Роль різних стейкхолдерів, зокрема представників громадських організацій (наприклад професійних асоціацій правників), у процесі забезпечення якості вищої освіти є важливим інструментом поширення інноваційних практик та стандартів у галузі освіти. Аналіз новин,

розміщених на сайтах відповідних ЗВО, підтверджує тенденцію щодо поглиблення зв'язків спеціалізованих ЗВО з міжнародними громадськими організаціями, діяльність яких стосується правоохоронної справи.

Інформація про співпрацю ЗВО та громадських організацій є також доступною на сайтах відповідних спеціалізованих закладів вищої освіти та надає загальне уявлення про спільні наукові заходи та освітню діяльність, тренінги, конференції і круглі столи, підвищення кваліфікації окремих працівників.

Серед подальших наукових розвідок доцільним є моніторинг впливу міжнародних громадських організацій на забезпечення якості вищої освіти у спеціалізованих ЗВО та розробка окремих нормативних документів у закладах освіти для систематизації цієї взаємодії. На нашу думку, адаптація позитивної практики та участь у заходах міжнародних організацій і надалі сприятиме поліпшенню забезпечення якості вищої освіти в українських відомчих закладах вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. Київ, 2015. 35 с.
2. Трима К. Вплив громадських організацій на політику якості вищої освіти: аналіз провідного зарубіжного та вітчизняного досвіду. *Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: аналітичні матеріали у двох частинах*. Київ : Прінтеко, 2020. Ч. 1. С. 308–315.
3. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 р. № 4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17> (дата звернення: 21.01.2021).
4. Трима К. Вплив громадських організацій на політику якості вищої освіти: аналіз провідного зарубіжного та вітчизняного досвіду. *Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: аналітичні матеріали у двох частинах*. Київ : Прінтеко, 2020. Ч. 2. С. 308–315.
5. Review of the education sector of Ukraine: moving towards effectiveness, equity and efficiency. Р. 77. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/32406> (дата звернення: 27.03.2021).
6. OECD (2020), Education at a Glance 2020: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2020_69096873-en (дата звернення: 30.04.2021).
7. Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду гуманізації вищої освіти як засобу забезпечення її якості : аналітичні матеріали (частина II) / за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. К. : ІВО НАПН України, 2016. 111 с.
8. Розвиток інституційного потенціалу університетів у контексті глобального лідерства. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2017. 205 с.
9. Трима К. Вплив громадських організацій на забезпечення якості вищої освіти. *Молодий вчений*. 2018. № 10. С. 107–114.
10. Gilfillan B., Fee A. Shaping participation: an international NGO implementing a government participation policy. *Development in Practice*. 2017. 27:8. Р. 1035–1049.
11. Національний освітній глосарій: вища освіта. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. 100 с.
12. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 28.01.2021).
13. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. (дата звернення: 28.01.2021).
14. Про затвердження Положення про вищі навчальні заклади МВС : наказ МВС України № 62 від 14.02.2008 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0193-08/conv/print> (дата звернення: 23.12.2020).

15. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 28.01.2021).
16. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти Харківського національного університету внутрішніх справ. URL: http://univd.edu.ua/files/generaldocs/quality_education_KhNUVS.pdf (дата звернення: 24.12.2020).
17. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти Львівського державного університету внутрішніх справ. URL: http://www2.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/normat_doc/norm_doc_lvduvs/polozh_pro_systemu_vnytr_zabezp.pdf (дата звернення: 18.12.2020).
18. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/nmc/polog/nakaz301.pdf> (дата звернення: 20.12.2020).
19. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти Донецького юридичного інституту Міністерства внутрішніх справ України. URL: <https://www.dli.donetsk.ua/education/education-reglament> (дата звернення: 21.12.2020).
20. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти Одеського державного університету внутрішніх справ. URL: <http://oduvs.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Polozhennya-pro-sistemu-vnutrishnogo-zabezpechennya-yakosti-vishhoi-osviti-3.pdf> (дата звернення: 10.12.2020).
21. Association of European Police Colleges. URL: <https://www.aepc.net/mission-statement/> (дата звернення: 26.02.2021).
22. Association of European Police Colleges. URL: <https://www.aepc.net/mission-statement/> (дата звернення: 26.02.2021).
23. European Union Agency for Law Enforcement Training. URL: <https://www.cepol.europa.eu/who-we-are/european-union-agency-law-enforcement-training/mission-vision-values> (дата звернення: 15.02.2021).
24. International Association of Law Enforcement Leaders Standards and Training. URL: <https://www.iadlest.org/about-us/about> (дата звернення: 15.02.2021).
25. International Association of Chiefs of Police. URL: <https://www.theiacp.org/about-iacp> (дата звернення: 23.02.2021).
26. International Police Association. URL: <https://www.ipa-international.org/IPA-Statutes> (дата звернення: 14.02.2021).

References

1. Standarty i rekomendatsii shchodo zabezpechennia yakosti v Yevropeiskomu prostori vyshchoi osvity [Standards and recommendations for quality assurance in the European Higher Education Area]. Kyiv, 2015. 35 s. [in Ukrainian].
2. Tryma, K. (2020). Vplyv hromadskykh orhanizatsii na polityku yakosti vyshchoi osvity: analiz providnoho zarubizhnoho ta vitchyznianoho dosvidu [The influence of public organizations on the quality policy of higher education: an analysis of leading foreign and domestic experience]. *Analiz providnoho vitchyznianoho ta zarubizhnoho dosvidu shchodo otsiniuvannia yakosti vyshchoi osvity v umovakh yevrointehratsii: analitychni materialy u dvokh chastynakh*. Kyiv. Ch. 1. S. 308–315 [in Ukrainian].
3. Pro hromadski obiednannia : Zakon Ukrainy vid 22.03.2012 r. № 4572-VI [About public associations : Law of Ukraine dated 22.03.2012]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17> (data zvernennia: 21.01.2021) [in Ukrainian].
4. Tryma, K. (2020). Vplyv hromadskykh orhanizatsii na polityku yakosti vyshchoi osvity: analiz providnoho zarubizhnoho ta vitchyznianoho dosvidu [The influence of public organizations on the quality policy of higher education: an analysis of leading foreign and domestic experience]. *Analiz providnoho vitchyznianoho ta zarubizhnoho dosvidu shchodo otsiniuvannia*

yakosti vyshchoi osvity v umovakh yevrointehratsii: analitychni materialy u dvokh chastynakh. Kyiv. Ch. 2. S. 308–315 [in Ukrainian].

5. Review of the education sector of Ukraine: moving towards effectiveness, equity and efficiency. P. 77. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/32406> (data zvernennia: 27.03.2021).

6. OECD (2020), Education at a Glance 2020: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2020_69096873-en (data zvernennia: 30.04.2021).

7. Analiz providnoho vitchyznianoho ta zarubizhnoho dosvidu humanizatsii vyshchoi osvity yak zasobu zabezpechennia yii yakosti: analitychni materialy (chastyna II) [Analysis of the leading domestic and foreign experience of humanization of higher education as a means of ensuring its quality: analytical materials (part II)] / za red. V. Luhovoho, Zh. Talanovoi. K. : IVO NAPN Ukrainy, 2016. 111 s. [in Ukrainian].

8. Rozvytok instytutitsiinoho potentsialu universytetiv u konteksti hlobalnoho liderstva [Development of institutional capacity of universities in the context of global leadership]. Kyiv : Instytut vyshchoi osvity NAPN Ukrainy, 2017. 205 s. [in Ukrainian].

9. Tryma, K. (2018). Vplyv hromadskykh orhanizatsii na zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity [The influence of public organizations on ensuring the quality of higher education]. *Molodyi vchenyi*. № 10. S. 107–114 [in Ukrainian].

10. Gilfillan B., Fee A. Shaping participation: an international NGO implementing a overnment participation policy. *Development in Practice*. 2017. 27:8. P. 1035–1049.

11. Natsionalnyi osvitnii hlosarii: vyshcha osvita [National Education Glossary: Higher Education]. K. : TOV «Vydavnychiy dim «Pleiady», 2011. 100 s. [in Ukrainian].

12. Pro vyshchu osvitu : Zakon Ukrainy vid 01.07.2014 r. № 1556-VII [About Higher Education : Law of Ukraine dated 01.07.2014]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (data zvernennia: 28.01.2021).

13. Pro osvitu : Zakon Ukrainy vid 05.09.2017 r. № 2145-VIII [About Education : Law of Ukraine dated 05.09.2017]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (data zvernennia: 28.01.2021) [in Ukrainian].

14. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro vyshchi navchalni zaklady MVS : nakaz MVS Ukrainy № 62 vid 14.02.2008 r. [On Approval of the Regulations on Higher Educational Institutions of the Ministry of Internal Affairs : Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine No. 62 dated 14.02.2008]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0193-08/conv/print> (data zvernennia: 23.12.2020) [in Ukrainian].

15. Pro vyshchu osvitu : Zakon Ukrainy vid 01.07.2014 r. № 1556-VII [About Higher Education : Law of Ukraine dated 01.07.2014]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (data zvernennia: 28.01.2021) [in Ukrainian].

16. Polozhennia pro systemu vnutrishnoho zabezpechennia yakosti osvity Kharkivskoho natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav [Regulations on the system of internal quality assurance of education of Kharkiv National University of Internal Affairs]. URL: http://univd.edu.ua/files/generaldocs/quality_education_KhNUVS.pdf (data zvernennia: 24.12.2020) [in Ukrainian].

17. Polozhennia pro systemu vnutrishnoho zabezpechennia yakosti osvity Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav [Regulations on the system of domestic quality of education of the Lviv State University of Internal Affairs]. URL: http://www2.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/normat_doc/norm_doc_lvduvs/polozh_p_ro_systemy_vnytr_zabezpe.pdf (data zvernennia: 18.12.2020). [in Ukrainian].

18. Polozhennia pro systemu vnutrishnoho zabezpechennia yakosti osvity Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav [Regulations on the system of internal quality assurance of education Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs]. URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/nmc/polog/nakaz301.pdf> (data zvernennia: 20.12.2020) [in Ukrainian].

19. Polozhennia pro systemu vnutrishnoho zabezpechennia yakosti osvity Donetskoho yurydychnoho instytutu Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy. [Regulations on the system of internal quality assurance of education of the Donetsk Law Institute of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. URL: <https://www.dli.donetsk.ua/education/education-reglament> (data zvernennia: 21.12.2020) [in Ukrainian].
20. Polozhennia pro systemu vnutrishnoho zabezpechennia yakosti osvity Odeskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav [Regulations on the system of domestic quality of education of the Odessa State University of Internal Affairs]. URL: <http://oduvs.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Polozhennya-pro-sistemu-vnutrishnogo-zabezpechennya-yakosti-vishhoyi-osviti-3.pdf> (data zvernennia: 10.12.2020) [in Ukrainian].
21. Association of European Police Colleges. URL: <https://www.aepc.net/mission-statement/> (data zvernennia: 26.02.2021).
22. Association of European Police Colleges. URL: <https://www.aepc.net/mission-statement/> (data zvernennia: 26.02.2021).
23. European Union Agency for Law Enforcement Training. URL: <https://www.cepol.europa.eu/who-we-are/european-union-agency-law-enforcement-training/mission-vision-values> (data zvernennia: 15.02.2021).
24. International Association of Law Enforcement Leaders Standards and Training. URL: <https://www.iadlest.org/about-us/about> (data zvernennia: 15.02.2021).
25. International Association of Chiefs of Police. URL: <https://www.theiacp.org/about-iacp> (data zvernennia: 23.02.2021).
26. International Police Association. URL: <https://www.ipa-international.org/IPA-Statutes> (data zvernennia: 14.02.2021).

Salnikova Natalia,

PhD in History

(Donetsk State University of Internal Affairs, Mariupol)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4931-0491>

ENSURING THE QUALITY OF EDUCATION IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS : THE INFLUENCE OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS

The development of the quality of higher education is a priority for the modern state policy of Ukraine. To implement the quality standards of higher education adopted in the European Higher Education Area, Ukrainian departmental universities are adapting the European experience, forming an internal quality assurance system. Departmental universities have been establishing an internal system of quality assurance since 2016. At this stage, the relevant provisions on the level of the universities have been developed to regulate the distribution of powers between different departments of the HEI. Another direction of quality assurance is cooperation with external stakeholders, in particular public organizations of various levels. Based on the analysis of examples of interaction between departmental higher education institutions of Ukraine and international non-governmental organizations available on the websites of relevant institutions, a conclusion was made about the discrete nature of cooperation and the lack of public information about the cooperation. According to information on the sites the universities and international NGOs cooperate in the form of joint public events of academic character, they organise training, conferences and round tables. International non-governmental organizations have great potential to ensure the quality of specialized higher education, in particular, in the joint development and revision of educational programs with universities, educational activities involving international experts, conducting international seminars and workshops, joint projects. Moreover, non-governmental organizations can provide educational services of non-formal education; to carry out projects addressed to local

communities in partnership with higher education institutions. The author considers non-governmental organizations to be an important mechanism for articulating public interests and requests of citizens and local communities which is critically important for the departmental universities. To realize this potential of cooperation, it is necessary to establish additional documents (regulations, concepts), which will detail the mechanism of cooperation between the departmental university and the non-governmental organization.

Key words: *higher education; quality assurance; internal quality assurance; departmental universities; international organizations.*

Надіслано до редколегії 05.05.2021
Рекомендовано до публікації 12.05.2021